

GLOBALIZAREA ȘI MEDIUL

¹*Drd., Marcela MITRIȚĂ*, ²*Dr., conf. univ., Cristina Stefania CUREA*,
³*Drd., Raluca GEORGESCU*

^{1, 2, 3}*Academia de Studii Economice din București,*
România, București, Piața Romană 6,
Tel.+4021319.19.00 <http://www.ase.ro>

Abstract

Globalization is a word that is synonym with commerce growth worldwide, which is in favor of increasing scaled production, consumption of goods and services in unseen quantities, beating all standards of the last century. This shaped human kind's activity and decreased the volume of hard labor. Although it is difficult to evaluate the impact of globalization on the environment, this paper tries to show some shades and nuances on the how the phenomenon influences today's life.

Introducere. Globalizarea este procesul prin care toate popoarele și comunitățile “se afiliază” pentru a experimenta un mediu economic, social și cultural tot mai frecvente și totodată similar mai mult sau mai puțin. Prin definiție, procesul afectează pe toată lumea în întregă lume, indiferent de voință noastră sau nu (Bran, Ioan, 2009).

Întrebările care au legat globalizarea de mediul înconjurător au luat amploare în principal ca urmare a creșterii economice extraordinar de mult în unele părți ale lumii iar în celelalte părți regresează constant, însă globalizarea a însemnat, o modificare la nivel de concept foarte importanta privind modul în care ne gândim fiecare la mediul înconjurător. Multi dintre noi vad în zilele noastre problemele de mediu ca fiind de interes internațional, nu exclusiv de interes național, cum ar fi protecția râurilor care devin afluenți ai marilor și la sfârșit ai oceanului planetar și nu în ultimul rând atmosfera de poluare din fiecare stat mai ales din cele cu ponderea industriei ridicată. Mediul înconjurător este considerat „patrimoniu”, iar problemele legate de acesta sunt din ce în ce mai mult obiectul eforturilor organismelor internaționale datorita efectelor transfrontaliere ale acestora și din cauza imposibilității că doar una sau câteva dintre națiunile îndeosebi bogate pot rezolvă aceste mari dileme pe cont propriu (Bran, Ioan, 2009).

Schimbările climatice reprezintă una dintre principalele probleme de mediu, probabil, cu atât mai îngrijorătoare, deoarece este imposibil de prezis exact cum se va dezvolta și care vor fi consecințele dacă acestea vor fi negative. Cauzele sale, cu toate acestea, sunt cunoscute. Schimbările climatice provine în mare parte din efectul de sera - adică reținerea excesivă a energiei solare în atmosferă datorită acumulării anumitor gaze, în special CO₂. Principalele surse de emisii de CO₂ sunt de producție industriale, de transport și, mai mult indirect, defrișări. Aceste trei activități umane există independent de globalizare, dar dezvoltarea lor uimitoare și accelerată, în timpul secolului 20, în special în ultimele decenii, este parțial legată de globalizare (Bran, Ioan, 2009).

Globalizarea - promotorul defrișărilor în masa. Despădurirea este o cauza indirecta, dar probabil cea mai gravă și mai semnificativa a efectului de sera, a alunecărilor de teren și a multor alte probleme ce pun în pericol astăzi Pământul. Defrișarea reduce volumul de CO₂ pe care plantele îl transformă în oxigen, acest lucru se traduce printr-o creștere echivalenta a volumului de CO₂ în atmosfera și astfel, se adaugă la efectul de sera. Si arderea lemnului eliminat eliberează mari cantități de CO₂. În total, emisiile estimate din defrișări reprezintă aproximativ 20% din concentrația crescuta de GES în atmosfera. Intre 1990 și 2005, lumea a pierdut 3% din pădurile sale. Actual, proximativ 200 km² de teren forestier - doua ori mai mare decât Parisul - dispare în fiecare zi.

În urma acestor o legiune de organizații publice neguvernamentale internaționale și private caută soluții pentru problemele de mediu, cum ar fi Programul Națiunilor Unite pentru Mediu, Greenpeace, și Institutul Worldwatch. O multitudine de tratate au fost încheiate în vederea

armonizării politicii guvernamentale cu privire la protecția mediului. Unii ecologiști au propus chiar crearea unei „organizație mondială de mediu”, pentru a coordona politicile internaționale.

În ultimii ani 30 de ani, globalizarea pe plan economic a adus schimbări rapide și adânci în țările din întreaga lume, mai mult sau mai puțin. În genere, a existat o tendință de descentralizare a guvernului și reducerea rolului pe care acesta îl joacă în viața cotidiană a cetățenilor săi. În țările care sunt în cursul dezvoltării, aceasta “schimbare” are implicații majore asupra pădurilor.

Indiferent că este determinată de o economie de piață (de consum) sau impusă de o economie “de comanda”, gestionarea terenurilor forestiere intră, de obicei, în atribuția serviciilor silvice ale domeniului public. Cu scopul de a stopa defrișările ilicite în masă, organismele publice au hotărât să privatizeze aceste terenuri forestiere sub conducerea unor firme private, ONG-uri, etc. Însă aceasta decizie, se pare că a fost și este în zadar dacă privim în jur la miile de hectare de păduri rase (Bran, Ioan, 2009).

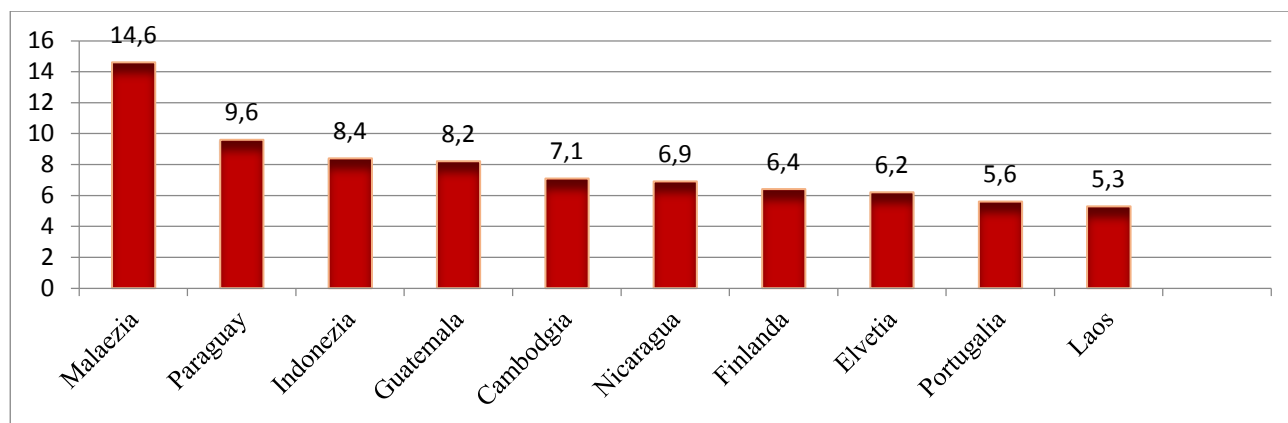

Figura 1. Topul Țărilor cu cele mai mari defrișări ilegale (%din suprafața împădurită a țării respective)

În graficul expus avem reprezentate țările cu cel mai mare procentaj de defrișări ilegale din lume, în ordine descrescătoare.

Pierderea totală de pădure din Malaezia se ridică la 14,4 % din coperta împădurită a țării din anul 2000 până în anul 2014. Pierderea se traduce la 47,278 kilometri pătrați (18,244 mile pătrate), o suprafață mai mare decât Danemarca.

Ca promotoare critice ale globalizării, sistemele de transport au înmulțit alături de comerțul internațional emisiile provenite din transportul rutier (în principal autoturisme și camioane) care sunt, desigur, foarte mari, cu atât mai mult în interiorul granițelor naționale în special a statelor în curs de dezvoltare economică. După cum bine știm, deschiderea unor zone regionale (cum ar fi eliminarea totală a controalelor la frontieră între țările Uniunii Europene) a impulsat extrem de puternic transportul rutier de mărfuri. În ciuda unor alternative recente, transportul camioanelor cu trenul pentru o parte a călătoriei, transportul rutier transnațional este o sursă importantă de emisii de CO₂

Globalizarea = efectul de seră

Efectul de seră crește temperatura Pământului prin captarea căldurii în atmosferă. Acest lucru menține temperatura Pământului mai mare decât ar fi în cazul în care încălzirea directă de Soare ar fi fost singura sursă de lumină. Atunci când ajunge la suprafața Pământului, o parte din ea este absorbită, adică cea care încălzește solul, apoi restul ricoșează înapoi în spațiu sub formă de căldură. Gazele cu efect de seră, care sunt în atmosferă absorb și apoi redirecționează o parte din această căldură înapoi spre Pământ.

Efectul de seră este un factor major în menținerea planetei noastre calde.

De fapt, fără efectul de seră temperatura medie globală a Pământului ar fi mult mai mică și viața pe Pământ așa cum o știm, nu ar fi posibilă.

Diferența dintre temperatura medie reală a Pământului 14°C ($57,2^{\circ}\text{F}$) și așteptată efectivă Temperatura doar cu radiație solară -19°C (-2.2°F) ne dă puterea efectului de seră, care este de 33°C .

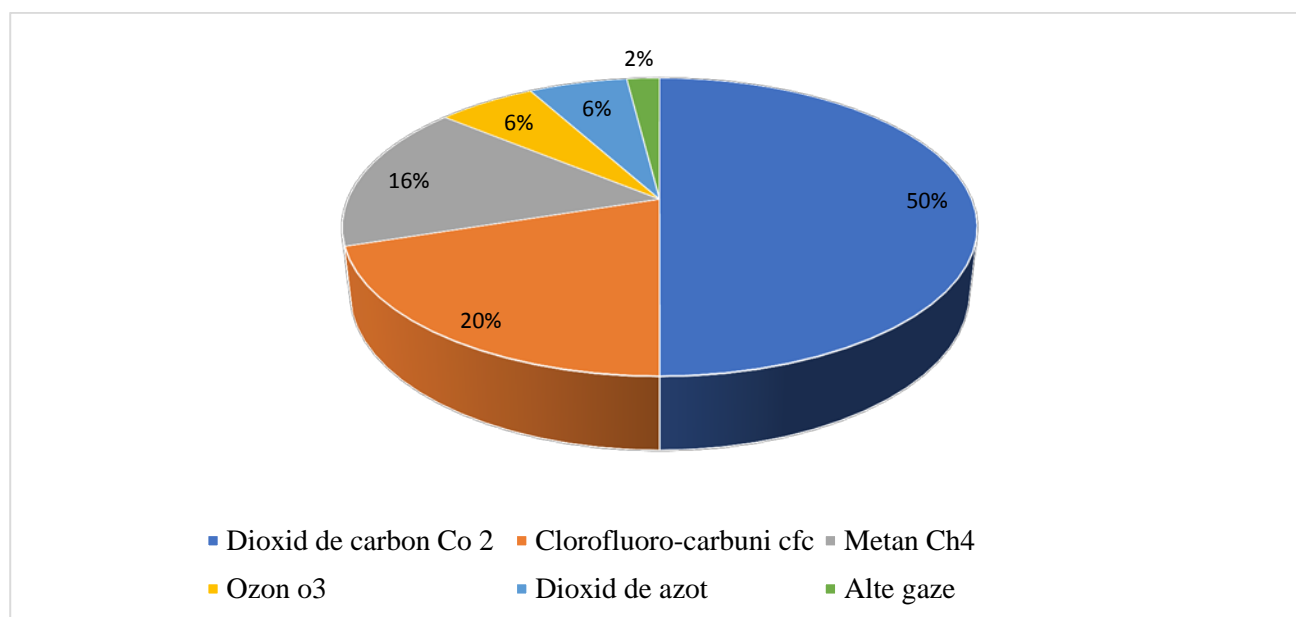

Figura 2. Tipuri de gaze și contribuția lor (%) la poluarea atmosferei anul 2016

Globalizarea “promovează” indirect emisiile de CO_2 legate de activitatea industrială.

În timp ce Revoluția industrială a fost un vector al globalizării creșterea în comerțul transfrontalier și investițiile în rândul său, stimulat activitatea industrială. Acest lucru este adesea o sursă majoră de emisii de GES, la fel că în cazul producerii de energie electrică, care încă în mare măsură implică arderea cărbunelui, ulei și derivatele acestuia. Intensificarea globalizării a accentuat apoi efectul de seră și încălzirea globală (încălzirea globală este unul dintre efectele nedorite, care se pare că o să devină o problemă majoră a umanității care este neglijată sau dată pe un plan secund în mod voit.

În timp de decenii, țările dezvoltate - pionierii industrializării la nivel mondial - au fost cei mai mari poluatori din lume, responsabili pentru cea mai mare parte a emisiilor de GES. Astăzi, Statele Unite ale Americii este responsabil pentru aproximativ 20% din emisiile globale.

Potrivit declarațiilor IEA - Agenția Internațională de Energie, în anul 2016, emisiile de dioxid de carbon au stagnat al treilea an consecutiv, iar curios este faptul că economia pe întreg globul a crescut. În China și SUA au scăzut, iar în Europa au stagnat.

Potrivit agenției, cea mai mare scădere s-a înregistrat în SUA (-3%) adică au fost emise cu 160 de milioane de tone de dioxid de carbon (CO_2) mai puțin decât în anii trecuți, în timp ce economia a crescut cu 1,6%.

Pe teritoriul UE, emisiile de dioxid de carbon au stagnat în 2016. Acest lucru s-a întâmplat în condițiile în care, spun experții, cererea pentru gaze a crescut cu 8% și cererea pentru cărbune a scăzut cu un procent 10%. Energia care poate fi regenerabilă a jucat un rol semnificativ, însă unul destul de mic. Cercetătorii susțin că declinul a fost determinat de o creștere bruscă în aprovizionarea cu gaze de șist și datorită surselor de energie regenerabilă care au înlocuit cărbunele.

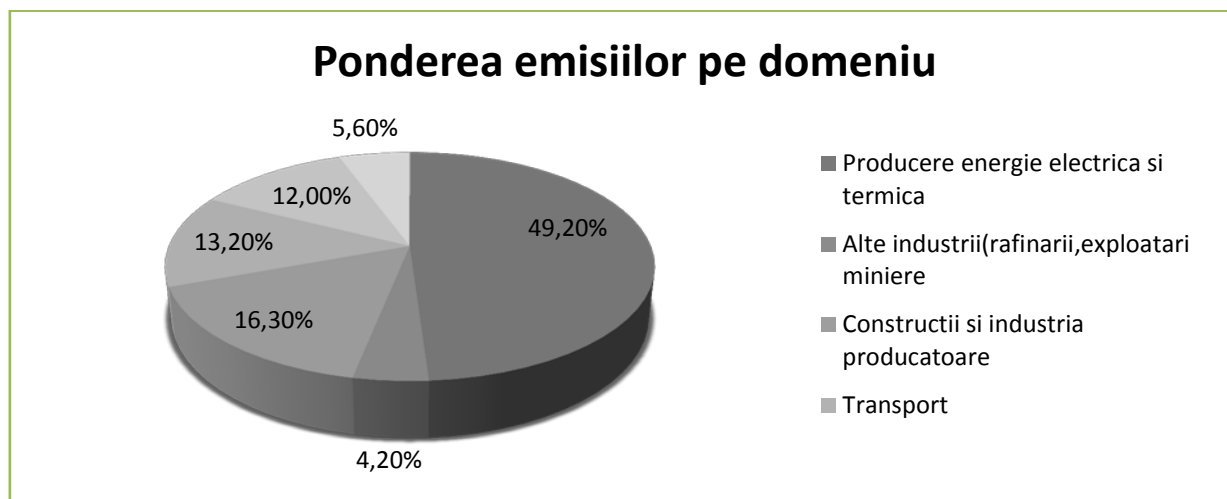

Figura 3. Ponderea emisiilor de CO₂ pe sectoare de activitate în statele UE

În China, nivelul emisiilor de dioxid de carbon au scăzut cu 1% în anul 2016. În momentul în care cererea pentru cărbune a cunoscut o scădere, economia a crescut cu 6,7%. Experții spun că la acest lucru a contribuit creșterea ponderii energiei regenerabile, a energiei nucleare și a gazelor naturale.

Globalizarea și comportamentul companiilor multinaționale față de mediul înconjurător. O companie multinațională înfăptuiește de fapt: o întreprindere care funcționează în mai multe state, dar este gestionat dintr-o singură țară(cea care reprezintă “acasă”). De obicei, orice companie sau grup căruia îi provine un sfert din venituri din operațiunile din afară tarii sale de origine este considerată o corporație multinațională.

Exista patru categorii de corporații multinaționale:

- ✚ Corporație multinațională, descentralizată cu prezență puternică țară să de origine;
- ✚ corporație globală, centralizată, care dobândește un avantaj de cost prin producție centralizată ori de câte ori sunt disponibile mai ieftine;
- ✚ Companie internațională care se bazează pe tehnologia corporației mama sau R&D;
- ✚ întreprindere transnațională care combină cele trei abordări anterioare.

Corporațiile industriale au abundente în ceea ce privește inovația tehnologiei și de capital de investiții în creșterea producției lor. În timpul globalizării, privatizarea și liberalizarea pieței, acestea sunt considerate că fiind unul dintre cei mai importanți factori pentru a modela viitorul lumii. Cu toate acestea, acești factori au adus nu numai o creștere economiei, ci, de asemenea, un efect negativ asupra mediului înconjurător.

Într-o încercare de a reduce costurile, multe corporații multinaționale și-au extins activitățile de export poluante prin intermediul unor filiale stabilite în țările mai puțin dezvoltate. Poluarea mediului nu trebuie neapărat să traverseze granițele unei țări sub forma unei substanțe, se poate trece, de asemenea, frontieră printr-o decizie luată într-o stare care duce la consecințe asupra mediului într-un alt. Altfel, degradarea mediului care rezultă din activitățile filialei pot fi adesea urmărite înapoi la ordinele de reglementare ale societății-mamă. Foarte important, pentru că CMN sunt contribuabili mari la economia mondială, se bucura de o putere politică semnificativă pe scena internațională. Poziția primordială a acestor giganti corporative nu este echilibrat în mod egal față de cea a victimelor atunci când încearcă să facă CMN răspunzător pentru daunele aduse mediului. Cel mai adesea, costul de producție se solicită să fi combătut prin introducerea unor procese de fabricație neprietenoase mediului înconjurător și consumabile utilizate în producție, care încet, dar în mod sistematic își pun amprenta asupra mediului.

În mod ironic, toate elementele component ale mediului înconjurător încă ne oferă prilejul de a merge pe străzi curate și de a respire un aer curat, în ciuda faptului că factorii poluanți se înmulțesc rapid

pe z ice trece. De la companii multinaționale, la traficul rutier și oamenii care defrișează și poluează cu bună știință, toți avem partea noastră de vină pentru punerea mediului în pericol.

BIBLIOGRAFIE

1. Bodislav, D.A. (2015). The impact of privatization on regulated energy markets: a Great Britain's case study in industrial ecology, *Progress in Industrial Ecology*, vol. 9, nr. 1, pp. 13-18.
2. Bran, F., Bodislav, D.A., Rădulescu, C.V., Ioan, I. (2014). Corporate Governance intervention for a sustainable model, *Revista de Cercetare și Intervenție Socială*, nr. 46, pp. 216-226.
3. Bran, F., Ioan, I. (2009). *Globalizarea și Mediul*. Bucuresti: Editura Universitara.
4. Bran, F., Manea, G., Ioan, I., Rădulescu, C.V. (2012). *Globalizarea Manifestari și reactii*. Bucuresti: Editura Economica.